

Atidengta atminimo lenta, skirta Lietuvos kariuomenės atkūrimui

Lapkričio 22 dieną Vilniuje, Gedimino prospektje, ant pastato, pažymėto 9-uoju numeriu, atidengta lenta, menanti, kad Jame 1918 metų lapkričio 23 dieną tuometinis Lietuvos Respublikos Ministras pirmininkas ir pirmasis krašto apsaugos ministras Augustinas Voldemaras pasirašė įsakymą, kuriuo buvo pradėtos formuoti šalies reguliariosios pajėgos. Siandieniškai data yra laikoma oficialia Lietuvos kariuomenės atkūrimo diena.

Lentą atidengė krašto apsaugos ministras Juozas Olekas ir kariuomenės vadas generolas leitenantas Arvydas Pocius. Ceremonijoje dalyvavo Vilniaus miesto vadovė, kiti svečiai.

Pirmais pasaulinio karo pabaigoje susiklosčius palankiai situacijai, 1918 metų vasario 16 dieną paskelbtas Lietuvos Nepriklausomybės Aktas. Išvirtinti nepriklausomybę vien diplomatinių priesmonių nepakako. Kariuomenės sukurimas tapo būtinybe, o jos kūrimosi pradžia sutapo su agresyviais trijų galingų priesų – sovietinės Rusijos, Želigovskio vadovaujamų lenkų „maištininkų“ ir bermonininkų veiksmais.

I pastatą Vilniuje, Gedimino prospektje (tuometiniam Jurgio prosp. Nr. 11), iškėlė Lietuvos Taryba, čia taip pat įsikūrė pirmoji tuometinė Krašto apsaugos ministerija. Šiame pastate buvo pradėti registruoti ir pirmieji kariuomenės savanoriai.

„Krašto apsaugos ministerija, Jurgio prosp. 11 nr. turė-

jo patalpas. Trys kambariai virš kinematografo antrame aukste. Vienas kambarys buvo ministerio kabinetas, antrame visos ministerijos įstaigos, o trečiamė – kuriamuojų pulku štabai. Čia pat nedideliai sandėly tilpo ir visas kariuomenės intendantūros turtas. Prieškambariai prie laiptų stovėjo budinčio karininko staliukas, ties kuriuo ant sienos buvo popierinė iškaba „Dežiruojantis apicierius“. (Ištrauka iš „Kardo“, 1938 m. Nr. 1 P. Č-tis, 1918 metais Vilniuje, psl. 18).

1918 metų lapkričio 21 dieną Krašto apsaugos ministerijos suvieniame karininkų pasitarime nuspresta, kad reikia skubiai organizuoti Lietuvos reguliarają kariuomenę. Atnižvelgiant į karininkų siūlymus 1918 metų lapkričio 23 dieną krašto apsaugos ministras A. Voldemaras pasirašė įsakymą Nr. 1, kuriuo buvo įkurtą Apsaugos taryba ir nurodyta pradėti formuoti kariuomenę. Tu pačių metų gruodžio mėnesį Vilniuje parengtas ir išspausdintas atsišaukimas lietuvių, lenkų, baltarusių ir žydų kalbomis, kuriuo gyventojai buvo pakvieti stoti į kariuomenę ir ginti kraštą nuo bolševikų.

Dėl sudėtingos situacijos, grėsmingai artejant bolševikų kariuomenei, Lietuvos Vyriausybė persikėlė į Kauną. Tolimesnis Lietuvos kariuomenės kūrimas ir vadovavimas pergalėmis kovoms dėl nepriklausomybės įtvirtinimo jau buvo tėsiamas iš Kauno.

„Tremtinio“ inf.

Lapkričio 23 dieną paminėjome 95-ąias atkurtos Lietuvos kariuomenės metines. Vilniuje, Katedros aikštėje, vyko iškilminga karių rikiuotė bei karių ir kariės technikos paradas Gedimino prospektu iki Nepriklausomybės aikštės. Rikiuotėje dalyvavo apie 500 Lietuvos karių, atstovaujančių visas kariuomenės rūšis.

Katedros aikštėje surengtame Lietuvos kariuomenės dienos minėjime dalyvavo ir iškilmingą Lietuvos karių rikiuotę stebėjo Prezidentė Dalia Grybauskaitė. Ji pa-

LPKTS Biržų filialas šventė 25-metį

Lapkričio 16 dieną LPKTS Biržų filialas šventė 25 metų įkūrimo jubiliejų. Iškilmės prasidėjo Šv. Jono Krikštytojo bažnyčioje aukojamomis sv. Mišiomis už negrijusius iš tremties ir lagerių bei tyliai palikusius ši pasaulį tremtinius ir politinius kalinius. Jas aukojo Biržų dekanas Dalius Tubys. Sveikinda-

jkurtas klubas „Tremtinys“, vėliau tapęs LPKTS Biržų filialu. Susirinkusios varpelį skambėjimu pasveikino Metodistų bažnyčios varpelį ansamblis. Šventės dalyviams sugiedojus Lietuvos valstybės himną, tylos minute pagerbtas mirusiu ir žuvusiu polinių kalinių ir tremtinų atminimas. Jaunieji šauliai gėlių puokštės

pirmininkas Vytautas Linkevičius.

LPKTS Biržų filialo prasminges sukakties proga sveikino Seimo narys A. Zeltinis, Signatarų rūmų prezidentė Birutė Valionytė, LPKTS Valdybos narys A. Blažys, TS-LKD Biržų skyriaus pirmininko pavaduotojas A. Anskinas. Biržų rajono savivaldybės

LPKTS Biržų filialo 25-mečio šventės dalyviai

mas susirinkusius maldai, kuriogas pabrėžė, kad šis šeštadienis – ypatinga diena – auksinės Šv. Mišios Švč. Mergelės Marijos garbei, LPKTS Biržų filialas švenčia 25-metį, jo pirminkė Danguolė Žiūkienė, 18 metus vadovaujanti filialui, švenčia gražų asmeninį jubiliejų. Po Evangelijos žodžio kunigas D. Tubys pašventino naują LPKTS Biržų filialo vėliavą ir palinkėjo Dievo palaimos ją toliau garbingai nešti, saugoti ir puoselti istorinę atmintį.

Po šv. Mišių svečiai rinkosi į Biržų „Aušros“ viduriunes mokyklos salę, kurioje prieš 25 metus, lygiai šią dieną, įvyko pirmasis buvusių tremtinų ir politinių kalinių susirinkimas, kuriame buvo

išnešė ir padėjo prie žuvusių partizanų kapavietės – memorialo Švyturio gatvėje ir prie geležinkelio esančio koplytstulpio tremtiniams.

Parodytas trumpas dokumentinis filmas supažindino su filialo istorija, nuveiktais darbais, šventėmis ir netektimis.

LPKTS Biržų filialo pirminkė Danguolė Žiūkienė ir jai talkinantis LPKTS Panevėžio apskrities koordinatorius, biržiečių bičiulis Algirdas Blažys įteikė Lietuvos polinių kalinių ir tremtinų sąjungos padėkos raštus ir žymenis „Už nuopelnus Lietuvai“ didelei grupei aktyviausių ir nusipelniusių filialo narų. Po apdovanojimų žodži tarė pirmasis LPKTS Biržų filialo („Tremtinio“ klubo)

bės merė I. Varzienė ir vice-merė S. Eitavičienė įteikė padėkos raštą už dvasios stiprybę, pamokas jaunajai kartai, istorinio atminimo puoselėjimą; sveikino ir Panevėžio 5 rinktinės Biržų 1 kuopos šauliai. Kartu pasimelsti pakvietė evangelikų reformatų kuniages Rimas Mikalauskas.

Gausiai susirinkusiems šventinio renginio svečiams koncertavo Biržų 1 kuopos jaunieji šauliai, grojo akordeono virtuozas mokytojas Vytautas Kavaliauskas, dainavo choras „Tremties aidai“.

Kai kurie svečiai tokioje šventėje pabuvojo pirmą kartą ir buvo labai sujaudinti nuoširdaus bendravimo ir jaukios bei šiltos šventės atmosferos.

Vidutis ŠEŠKAS

Paminėtos 95-osios Lietuvos kariuomenės metinės

Lietuvos kariuomenės Kauno įgulos karių ir Šaulių sąjungos atstovai prie paminklo „Kovotojų už Lietuvos laisvę Motinai“ Ramybės parke Jono Ivaškevičiaus nuotr.

Prezidentė pabrėžė, jog Lietuvą šiandien saugo stipriausias karinis aljansas pasaulyje. Respublikos Prezidentė pasveikino ką tik pasibaigusias lauko pratybas „Steadfast Jazz“, kuriose drauge su NATO sąjungininkais buvo derinama kolektyvinė Baltijos šalių gynėba. Prezidentės teigimu, Lietuva turi NATO gynibbos planus, yra pasirengusi gintis pati ir bus ginama aljanso partnerių.

(keliamas į 6 psl.)

Ironijos grimasos žvelgiant į „aukščiausios šalies vadovės“ konvulsijas

Prieš keletą savaičių kiles slampo dokumento apie tai, kad Rusija rengia prieš ES Tarybos pirmininkę Lietuvą, tiksliau, mūsų šalies vadovus, dezinformacine ataką, skandalas išgauna vis įvairesniu, tačiau vienakrypčiu grimasu.

Turbūt vienintelis, kuris viešais savo pasiskymais adekvacių vertina situaciją, yra TS-LKD pirmininkas ir Seimo opozicijos vadovas A.Kubilius. Jis teigia, kad jį šiurpina Ministro pirmininko A.Butkevičiaus pasiskymai, kad nereikia kalbėti apie pažymos turinį, o reikia ieškoti, kas nutekino informaciją. Anot A.Kubiliaus, valdantieji sąmoningai vengia kalbėti apie pažymos turinį.

„Detalės, kas čia kaip ką nutekino, gal įdomios žurnalistams, kai kuriems politikams, bet mane labiau jaudina faktas, kad per šitą laiką valdžios struktūrose nebuvo jokios diskusijos dėl pažymos turinio. Pasak Prezidentės patarėjos Daivos Ulbinaitės, turinys atspindi unikalią situaciją, su kokia Lietuva nėra susidūrusi, kai pirmą kartą labai aiškiai yra pasakyta, kad kaimyninėje valstybėje, Kremliaus administracijoje sukurta valdyba, kurios vienos iš uždavinių yra daryti įtaką politiniams procesams ir rinkimams kaimyninėse valstybėse, išskaitant Prezidento rinkimus Lietuvoje. I šią situaciją niekas nereaguoja, nežinau kaip reaguoti, nesiu- imu dalyti receptų, bet nei Užsienio reikalų ministerija, nei premjero tarnybos, nei Seimo vadovybė nerengia jokių pasitarimų šituo klausimu. Mane šis aspektas labiau šiurpina, negu pažymos paviešinimas“, – teigė žiniasklaidai A.Kubilius.

Iš tiesų yra dar labiau šiurpinančių dalykų, kurių neįvardijo šis politikas. Vienas jų – tai, kad žiniasklaidos teisės buvo neįtiketinai grubiai pamintos. Niekas neklausia, kas yra ta laisva žiniasklaida. Sie žodžiai sklando ore tarsi kokia neapibrėžta savyoka. Iš tiesų žurnalistai demokratinei šalyje turi būti laisvi ir jų veikimas turi būti apsaugotas nuo grubių STT ar kitų institucijų iškišimo vien dėl to, kad jie užtikrina Lietuvos Konstitucijoje įtvirtintą piliecių teisę žinoti. Tai yra demokratijos pagrindas. Pa- prastai politikos pasaulis mūsų žmonių yra ir taip mažai suvokiamas ir dar dengiamas įvairiausiu mistinių skraiščiu,

tad čia visada tarpsta nuojaunta, kad politikoje vyksta pokiliminiai santykiai.

Štai Latvijoje, griuvus „Maximos“ parduotuvei ir žuvus daugiau nei pussimčiu taikių gyventojų, ramiai nuėjusių vaikams nupirkti pieno, varškės ar batono, premjeras iškart sustabdė įgaliojimus šešiemis pareigūnams, kurie galėtų daryti įtaką tyrimui. Nesigilinant, kas kaltas, o kas ne. Lietuvoje nusikaltimas, padarytas prieš viešumo, žinojimo, žiniasklaidos teisę, nepalietė žmonių gyvybių, bet taip pat yra svarbus. Tačiau jokios kepurės nelėkė, niekas negavo jokių sankcijų. Tyrimą atliekanti Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komisija ramiai sau ruošia parlamentinio tyrimo išvadas. Niekuo neskuba. Labiausiai reprezentuota naujienų agentūra BNS padavė antiieškinius į teismus ir bendra tvarka laukia eilės. I Seimą iškvietus Valstybės saugumo departamento ir Specialiųjų tyrimų tarnybos vadovus pasiaiškinti, Seimo nariai žaidė artėjančius Prezidento rinkimus, politikavo, reklamavosi ir niekas tiesiai nepasirūpino, kad žala demokratijai, grubiai varžant žurnalistų teises, būtų parodyta ir pareikalauta atsakomybė už tai.

Kitas labai svarbus momentas. Nors teisėsaugos institucijos nepareiškė jokių oficialių kaltinimų, žiniasklaidoje verdiktas jau paskelbtas – esą pati Prezidentė tai padarė, norėdama pasi- reklamuoti. Maža to, per manipuliacijas su socdemais į Seimo pirmininkės krėslą įsiropštusi Uspaskicho dešinioji rinkinė L.Graužinienė kartu su savo partija vienu sėdynės žanduku mygianti ne tik Seimo pirmininkės, bet teisiai mygianti suoliuką, LTV laidoje nepasakė, bet papildomai klausiamai ir nepaneigė, kad norėtų mūsų šalies Prezidentė Seime surengti apkaltą. Pataikujanti valdžiai žiniasklaida beregint pasitelkė objektyvaus apžvalgininko K.Girniaus komentarą ir ištraukė iš jo pagrindinį žodį – „pažeidžiama“. Esą mūsų Prezidentė yra pažeidžiama, darant aliužią į nušalinto iš Prezidento pareigų R.Pakso atvejį. Rimtais veidais per nacionalinę televiziją apie tai mąsto ir solidūs politologai, apžvalgininkai. Tiesa, jų pamastymai subliūksta į tikrą realybę. Šalies Prezidentė kiekvieną dieną yra penima

slapta informacija. Juk ji yra ir mūsų ginkluotųjų pajėgų vyriausioji vadė, ir gynybos komitetovadovė. Ji yra tiesiog šalies vadovė. Jisprendžia, ką pasakyti tautai, o ko – ne. Jokios graužinienės ar isteriški infopranešimai iš jos negali atimti šios teisės. Lygiai taip pat, kaip ir jos teisės paraginti valstybės saugumą informuoti tautą apie gresiančias negandas. Jei kalbėti apie jos patarėją D.Ulbinaitę, visų pirma ji yra politinio pasitikėjimo pareigūnė: ji gali kalbėti Prezidentės žodžiais. Net jei informacija būtų išplatinta per Prezidentūrą, jokiu nusikaltimu čia net nekvėpia: Prezidentas bet kada gali nuspręsti informuoti tautą, vi suomenę. O būdai, kaip ji tai daro, – tai jau detalės, neturinčios jokios reikšmės. Štai ką praleidžia solidūs apžvalgininkai – prezentines galias, pareigas ir teises.

Žinoma, kad D.Grybauskaitė, ryžtingai ėmusi vykdysti savo pareigas ir naikinti vienas piktžaizdes ant mūsų atkurtos ir stiprinamos valstybės kūno, yra kliuvinys vienems. Visi griežia dantį dėl jos veiklumo, nesitaikstymo su negerovėmis ir principinguo, požiūrio į stiprų valstybingumą ir jo orumo gynimo. Niekas negali taip gerai šito suvokti, kaip buvę politiniai kaliniai ir tremtiniai, kurių grįžti į Lietuvą visą savo gyvenimą pašventė būtent mūsų nepriklausomos valstybės atkūrimui ir sutvirtinimui. Neįtiketinai gaila, apmaudu ir net graudu, kad tarp TS-LKD partijos narių atsiranda tokiai, kaip Seimo narys N.Puteikis, viešumoje dedantis Prezidentę į suns dienas. Suprantama, kad tokie Seimo nariai, kaip nepriklausomas P. Urbšys ar liberalas V. Gailius, atėjė į politiką iš teisėsaugos institucijų, gina savo buvusių darboviečių mundurus ir kalba ne kaip politikos naujokai, o kaip visiški politikos analfabetai, neturintys bendro suvokimo, kas yra valstybės interesai.

Žinoma, labiausiai D.Grybauskaitė gelianti yra pati pažeidžiamiausia, teisiama Darbopartija. Jos, taiyra V.Uspaskicho, marionetė L.Graužinienė, neperlipusi Prezidentės aukštai iškeltos kartelės, kaip kandidatė į ministres, dabar tiesiog alpsta iš pasigėrejimo, kad gali su ja konkuruoti tarsi aukščiausia šalies pareigūnė – Seimo pirmininkė. Tai, kad turime teisiamos partijos juokdarę šiam sim-

boliniame poste, kuris išgauna svorio tik su asmenybės atėjimu į jį (pvz. I.Degutienės), yra kalti valdantieji socdemai. Tik nuo jų leidimo ar neleidimo priklauso, kiek ilgai V.Uspaskichas šantažuos ir manipuliuos Lietuva L.Graužinienės vardu.

Tuo tarpu apie tikruosius kaltininkus tylima. Kalba kreipiama į juokingą „dviejų moterų tarpusavio kovą“. Iš tiesų, tai dar viena miglos uždanga, kurią praėjusį savaitgalį TV3 laidoje išskaidė prof. V.Landsbergis. Jis pastebėjo, kad žiniasklaida ir žmonės kilusį nesutarimą tarp Seimo pirmininkės ir Prezidentės neteisingai supranta, kaip dvieju moterų konkuravimą. Pasak profesoriaus, reiškiasi tik viena moteris, kuri ropšdamasi į Seimo pirmininkės pareigas kartojo, kad ji – „moteris“, tai yra labiau moteris negu D.Grybauskaitė. Vėliau šūkavo, kad štai dabar Lietuva žinos, kas yra svarbiausias valstybės asmuo – esą tai ji, o ne Prezidentė. Tada rodė visišką savo bobiškumą, net LTV laidoje pareikšdama, kad esą gal ir negerbia buvusio Ministro pirmininko A.Kubiliaus. Ne nuostabu, kad opozicija galiusiai susiruošė jai skelbtį apkaltą Seime.

Iš to pasiutimo ir pastovaus konkuravimo su šalies Prezidente D.Grybauskaitė, matyt, vykdyma šefo nurodymus, Seimo pirmininkė, papriekaištavusi, kad Prezidentė ir užsienio reikalų ministras prastai atlieka savo darbą, išskubėjo į Ukrainą kviečti ją į ES.

Juokingiausia šiam reklaminiame judesye yra tai, kad, remiantis prezentūros pranešimais, lapkričio 28–29 dienomis mūsų Prezidentė D.Grybauskaitė Vilniuje priims aukštus ES ir Rytų partnerystės šalių vadovus: „I Vilniaus viršunių susitikimą susirinks 28 ES šalių ir Arménijos, Azerbaidžano, Baltarusijos, Gruzijos, Moldovos ir Ukrainos vadovai ir ministrai. Dvi dienas vyksiančiam Vilniaus viršunių susitikime 34 šalių vadovai ir ministrai kalbės apie Rytų partnerystės programos pažangą ir nubrėš ateities gaires šiai programai“, – rašoma informacijame pranešime.

Taigi su kuo Ukrainoje susitiks L. Graužinienė, jei Ukrainos vadovai bus Vilniuje, lieka neaišku.

Ingrida VĖGELYTĖ

TS-LKD frakcija nepritaria biudžetui

Lapkričio 21 dieną Seime svarstant kitų metų biudžetą Seimo opozicijos lyderis, Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų partijos pirmininkas Andrius Kubilius ironizuodamas tvirtino, kad valdantieji socialdemokratai yra patys tikriausiai „mitų griovėjai“, kurdamas aliužiją su viena gera žinoma tarptautine TV šou laida „Mitų griovėjai“.

„Dar sykį noriu pasakyti, kad jeigu būtume surengę tokį konkursą, kas Lietuvoje šiai metais yra geriausiai mitų griovėjai, drąsiai siūlyčiau nominuoti premjerą ir finansų ministram už tokį tikrai puikų sioto vaidmens atliliką. Iš tikrujų žūrint į tokį efektyvų socialdemokratinių mitų griovimą, mes, konservatoriai, galėtume ir pritarti biudžetui“, – kandžiai iš politinių oponentų tyčiojosi A.Kubilius.

Pirmuoju mitu, kurį „grąuna“ šių metų biudžeto projekte A.Butkevičius ir finansų ministras, pasak A.Kubiliaus, yra tai, kad socialdemokratai, kaip žadėję, net neketina įvesti progresinius mokesčius, taikyti PVM lengvatinį tarifą vaistams, knygoms ir kitiems dalykams, tarp jų ir kai kuriems būtinybiuose maisto produktams, ar nuosekliai didinti viešojo sektoriaus darbuotojų atlyginimus, keisti įstatymus, kad sumažėtų darbo užmokesčio skirtumas viešajame sektoriuje tarp vadovų ir mažiausiai užmokesčių gaunancių darbuotojų, o atlyginimų didinimą pradėti nuo mažiausiai uždirbančių biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo užmokesčio. Pasak jo, šiam biudžete planuojama priešingai – kitų metų biudžetas yra tik valdžios savanaudiškumo biudžetas.

„Prieš rinkimus žadėta, kad bus rūpinamasi kiekvienu žmogumi ir jo interesais, tuo tarpu biudžete akivaizdžiai matome, kad bus rūpinamasi savais žmonėmis ir savais interesais. Tai reiškia, kad valdžia yra pasirengusi kitaip metais didinti savo algas 30 procentų, bandydama ši savanaudiškumą pridengti kokiai nors Konstitucijos sampratos aiškinimais. Tai yra savanaudišumas, ir viskas. Sakyčiau, net godus savanaudišumas. Kai valdžia sau didinasi atlyginimus 30 procentų, o bibliotekininkams Vyriausybė siūlo nulio didinimą, kitų žodžių sioje situacijoje ir negalėtume surasti“, – sakė A.Kubilius.

(keliamas į 3 psl.)

Paminėtos 95-osios Lietuvos kariuomenės metinės

(atkelta iš 1 psl.)

Pasak Prezidentės, Lietuva taip pat gali didžiuotis garsingai užbaigusi vadovavimą Afganistano Goro provincijos atkūrimo grupei bei irodžiusi, kad sudėtingose tarpautinėse misijose gali stoti į vieną gretą su didelėmis valstybėmis.

Dalia Grybauskaitė palinkėjo šalies kariams visados išlikti stipriems ir saugoti meilę Lietuvai.

tuvos kariuomenės kovos dėl šalies Laisvės siekia Vytauto Didžiojo laikus“.

Minėjimo dalyviai buvo pakviesti apsilankytį Vytauto Didžiojo karo muziejuje ir pasižiūrėti ginkluotės bei technikos parodą Vienybės aikštėje.

Minėjimas tęsėsi Kauno Čečénijos aikštėje, prie vienuomeninių patriotinių organizacijų atminimo sieneles, kur susirinkusiuosius sveikiuno šios sieneles įrengimo ini-

Lietuvos laisvės armijos karių ir rėmėjų sąjungos pirminkė Irena Giedraitienė, Kauno miesto meras Andrius Kupčinskas, Seimo narys Arimantas Dumčius, krašto apsaugos ministras Juozas Olekas ir karo kapelionas Tomas Karklys prie Kariuomenės dieną pašventintos vienuomeninių organizacijų atminimo sieneles

Kaune Kariuomenės dienos minėjimas įvyko Vytauto Didžiojo karo muziejaus soietyje, kur dega Amžinoji ugnis ir stovi skulptoriaus Juozo Zikaro ir architekto Vladimiro Dubeneckio paminklas Nežinomam kareivui.

Susirinkusiuosius pasveikino Kauno meras Andrius Kupčinskas: „Šiandien pagerbiamame Lietuvos kariuomenės karius ir visus, kurie kovojo ir žuvo už Lietuvos Laisvę. Kariuomenės dienos proga sveikinu savanorius, rezistentus, dabartinius karius. Turime neužmiršti, kad Lie-

ciatorius Seimo narys prof. Arimantas Dumčius bei krašto apsaugos ministras Juozas Olekas. Kauno įgulos karo kapelionas Tomas Karklys pašventino naujai įrengtas atminimo lentas su jose įrašytais vienuomeninių organizacijų pavadinimais.

Kariuomenės dienos išvakarėse vyko gėlių padėjimo ceremonija prie paminklų „Žuvome dėl Tėvynės“, „Kovotojų už Lietuvos laisvę Motina“ ir „1941 metų Birželio sukilimo aukoms atminti“ Senosiose Kauno kapinėse.

„Tremtinio“ inf.

TS-LKD frakcija nepritaria biudžetui

(atkelta iš 2 psl.)

Savo kalboje Seime pristatant biudžetą TS-LKD pirminkas ir frakcijos Seime seniūnas sakė, kad jo vadovaujama partija ir frakcija negali pritarti kitų metų biudžetui, nes Jame visiškai nesirūpinama pensininkais.

„Valdžiai atlyginimai didės 30 procentų, pagal prognozes, bendras atlyginimų vienetus kils apie 5,2 procento, tuo tarpu pensijos didės nuliu. Pažiūrėkime į „Sodros“ prognozes iki 2016 metų. Supratau, kaip jūs spręsite „Sodros“ problemas: pensijos bus

visiškai nedidinamos, pensininkų pragyvenimo lygis smuks. Jei 2012 metais vidutinės pensijos santykis su vidutiniu atlyginimu buvo 47 procentai, tai jūs prognozuojate, kad 2016 metais tas santykis bus 38,4 procento. Su šitokia programa suprantu, kaip bus sprendžiamos „Sodros“ problemos – pensininkai neišgyvens, problemų neliks. Mes su tokia perspektyva vėlgi visiškai negalime sutikti“, – aiškino A. Kubilius, kodėl TS-LKD frakcija nebalsuos už kitų metų valstybės biudžetą.

Ingrida VĖGELYTĖ

Įvykiai, komentarai

Ne Ukraina, bet Janukovyčius tarė „ne“ Europai

Ukraina lapkričio 21 dieną paskelbė nutraukianti pasirengimą pasirašyti svarbų politinį ir prekybinį susitarimą su Europos Sąjunga dėl Rytų partnerystės viršinių susitikimų Vilniuje. Prezidentės Dalios Grybauskaitės vyriausiosios patarėjos užsienio politikai teigimu, Ukrainos Prezidentas Viktoras Janukovyčius telefonu pranešė Prezidentei, kad Kijevas negali pasirašyti sutarties su Europos Sąjunga dėl Rusijos ekonominiu spaudimo ir šantažo.

Mūsų šalyje ši žinia buvo sutikta skirtingai. Vieni apsidžiaugė proga pasityčioti iš ES ir Lietuvos, kiti puikiai suvokė priežastis, privertusias ukrainiečius pasakyti „ne“. Kita vertus, ar tikrai tos priežastys tikros, tai yra pagrįstos ilgalaike perspektyva? Štai kalbama, kad Ukrainai buvo sunku, nes ją spaudė tiek Rusija, tiek ir Europos Sąjunga. Toks gretinimas tėra gudrus manipuliavimas faktais, nors skirtumas didžiulis: ES pateikė Ukrainai sąlygas, kurias šalis turi įvykdyti, jei nori ateiti susieti su ES, o Rusija tiesiai šviesiai pagrasino Ukrainai ekonominiu karu, jei ši bandys šliaudis prie ES. Trumpai tariant, ES sutinka priimti Ukrainą į savo šeimą, o Rusija – grasina pasmaugti šalį, jei ši stosis į ES. Kodėl taip elgiasi Rusija, žino visi – jai reikia, kad Ukraina jungtusi su Rusijos burjama Muitų sąjunga (palyginimui – ES savanoriškai „įkūrė“ dvi Vakarų Europos valstybės ir prie jos jungiasi vis daugiau šalių, o Muitų sąjungą Rusija kuria prievertiniu būdu iš postsovietinių respublikų, ir niekas net neįsivaizduoja, kad prie šios prievertinės „sąjungos“ ketintų prisidėti kokia nors nebuvisi Sovietų sąjungoje šalis), kad Ukraina ateityje nesumanytų tapti NATO nare.

Jeigu Ukrainos ekonominis ir politinis gyvenimas būtų puikus, ji nebūtų pradėjusi dialogo su Europos Sąjunga dėl asociacijos sutarties ir narystės ateityje. Vienintelis Ukrainos pasiteisinimas dėl pasirinkimo būtų teisingai suprastas, jei šalis būtų ekonomiškai neprilausoma nuo niekieno malonės, deja, taip nėra. Todėl ieškoti atsakymo, kodėl ukrainiečiai nori priklausyti ES, reikia šios šalies gatvėse: pakalbinti žmonės sako, kad šalyje klesti bedarbystė, korupcija, neviltis, jaučiamas nemato perspektyvų. Juk galima gyventi kitaip, juk buvo ne vienas į ES šalis nuvažiavęs, matė, kaip gali gyventi paprastas žmogus. Atrodo, Ukrainos dabartinė valdžia perima putinišką požiū-

ri į paprastą žmogų – jis yra niekas. Janukovyčius tiek daug vargo (matyt, ir Maskvai brangiai kainavo), kol pavyko atsisėsti į Ukrainos vadovo krėslą. Kartą nepavyko net rinkimų klastojimas – tau ta sukilo ir po „rožinės revoliucijos“ atėmė taip sunkiai pasiekta postą. Tad būtų nauvu tikėtis, kad Janukovyčius imis ir užleis šią vietą „kokiai nors Julijai“.

Negali būti, kad Ukraina pamiršo, kokių kančių jai atneše priklausymas Rusijai, kokia ji bebūtų – ar sovietinė, ar putininė. Be abejo, negalima bolševikų organizuoto Holodomoro lyginti su putinine blokada, kai Ukrainai per šalčius buvo atjungtas duju tiekimas, bet vis dėlto istrijos pamokos buvo aiškios. Šiandien Ukraina dar nepasirašė taikos su Rusija dėl duju, tačiau gali jaustis daug ramiau – šalyje pradedama skalūninių duju ekspluatacija, su Vakarais nutiesti dujotekiai, kuriais galima apsirūpinti dujomis nesilankstant Maskvai. Bet iki galimių nepriklaušyti nuo Kremliaus malonės Ukrainai dar teks nueiti kryžiaus kelius. Sunku bus įveikti politinį šalies susiskaldymą (dėl to, be abejo, didelis Rusijos nuopelnas): Vakarų Ukraina žino, ką ji praranda šaliai atsisakius integracijos į ES, o Rytų Ukraina net neįsivaizduoja, ko ji netenka tuo pačiu atveju. Tik situacija neadekvati – vakariečiai save laiko europiečiais, nes tokios yra istorinės šaknys, deja, su tuo nesutinka rytiečiai, per ilgus vergavimo Rusijai metus praradę identitetą. Sis skirtumas labiausiai išryškėjo per vienus Ukrainos prezidento rinkimus, kai provakarietiskos jėgos rėmė Juščenką, o prorusiškos – Maskvos proteguojamą Janukovyčių.

Nelabai įtikinamai, tiksliau – nenuoširdžiai, skamba Janukovyčiaus pasiteisinimai, kad Ukrainą privertė. Matyt, taip teisintis jis sutarė su Putinu lapkričio 9 dieną lankydamas Maskvoje. Ir tas paskutinės akimirkos laukimas neatrodė nuoširdus. Ką prarastą Janukovyčius? Valdžią, nes kas paneigtų tikimybę, kad Putinas jam nepasakė: „Aš padariau tave Ukrainos prezidentu, aš tave ir pašalinsiu“. Kitą vertus, Janukovyčiaus pasiteisiniimas, kad Ukrainos vadovybė buvo priversta Rusijos, yra įtikinamiausias pavyzdys, kuo bai-giasi ekonominis prisirišimas prie Rusijos – jis atima laisvę daryti šalai naudingus politinius sprendimus! Ukrainos premjeras skaičiuoja, kad Rytų Ukrainos pramonės produkcijos boikotas būtų saliai prazūtingas. Gaila, be

ES vadovai sako, kad toks Ukrainos pasirinkimas nuvylė, nes buvo nuveikta galybė darbo, realizuoti ambicingi pasirengimo asociacijai projektai. (Idomu, kokių nuostolių pridarė šis Janukovyčiaus blefas?) ES galėtų trenkti durimis ir pasakyti: nenorite – nereikia. Tačiau visi puikiai supranta, kad Ukrainos prezidentas su savo partija nėra visa Ukraina. Tai patvirtina tūkstantinės minios piliečių, išėjusių į gatves pareikšti protesto. Juos palikti už borto demokratinė Europa tiesiog neturi teisės. Be abejo, Ukraina – nemaža rinka, kurios norėtų bet kuris ES gamintojas, tačiau tai nereikia, kad vienintelis ES rūpestis tėra užimti šios šalies rinką, sunaikinant vietinius gamintojus. Būtų absurdas taip teigti, juk tai reikštų, kad ES nori paversti Ukrainą šelpimo objektu! Ko jau ko, bet šelpiamujų Europai dabar mažiausiai reikia ir niekada nereikės. Taigi Ukrainos atities klausimas pakibo ore.

Gintaras MARKEVIČIUS

Marčiulynų šeimos tragedija

Trys kilometrai į šiaurę nuo Balbieriškio, upeliuko Ringuo ištakose, išsidėstęs Ringėnų kaimas. Viename dešimtieshektarėlyje – išsenolių paveldėtoje žemėje šeimininkavo Stasys Marčiulynas. Jis pasidžiaugti galėjo nebent gausia devynių vaikų šeima, visa kita – nesibaigiantys rūpesčiai, vargai ir nepritekliai.

Seimyna šiek tiek atsigavo, kai vyresnieji sūnūs pradėjo dirbtį valdiškame miškų tvarkymo darbe, o dukterys jau galėjo padėti daugiausia darbų turinčiai motinai. Ūkininkas S. Marčiulynas buvo prisiekęs medžiojotais ir Tautininkų sajungos narys. Vyriausias sūnus Stasys išstojo į Šaulių sajungą, Bronius ir Vincas – į Jaunujų lietuvių draugiją. Vyriausioji duktė Monika dalyvavo Ateitininkų bendrijos ir Jaunujų ūkininkų ratelio veikloje. Mažesnieji vaikai lankė Balbieriškio pradžios mokyklą.

Tarpukario metais Lietuvos kaime vyraovo dora, patriotiškumas ir vienybė. Tokiomis savybėmis pasižymėjo ir darbštū Marčiulynų šeima. Deja, Lietuvoje nesnudė išdavikiška komunistų partija. Balbieriškyje darbavosi Sniečkaus, Paleckio ir Gedviilo pakalikas Naujalis, vėliau ilgus metus sekretoriavęs LSSR Aukščiausiojoje Taryboje. Negailėdami Kremliaus pinigų, visų pirma dosnūs sau, komunistai, žadėdami bolševikinių „roju“, papirkinėjo „skriaudžiamus proletariatus“, girtuoklius ir tinginius. Sugundė ir ne vieną dorą pilieti, atsikvošėjusi tik po kelerių metų, kai nuosavu kailiu patyrė raudonojo maro melą ir apgaulę. Tautos budeliai nepastenkino tiki agitacija, propaganda ir gyventojų mulkinimui, bet sudarinėjo sau nepalankių piliecių sąrašus. Tai jiems praverė sovietams okupavus Lietuvą. Marčiulynų šeima iš anksto buvo pasmerkta.

Antrasis pasaulinis karas bent trejiems metams atitolino Lietuvos gyventojus nuo ištremimo į Sibirą. 1944 metais antrą kartą okupavę Lietuvą budeliai su įniršiu tėsė 1941 metais pradėtā tautos genocido darbą. Balbieriškio komunistų juodosiuose sąrašuose Marčiulynų šeima buvo pirmoji. 1944 metų rugpjūtį suėmė vyriausiajį sūnų Stasi, reikalavo atiduoti šautuvą (Šaulių sajunga – pusiau sukarinta organizacija, jos nariai turėjo teisę laikyti ginklą). Tardymu metu, norėdami išsiteikti naujiems šeimininkams – enkavedistams, ypač žiaurūs buvo vietiniai, greitai tapę stribais.

Paskelbė visuotinę mobilizaciją čekistai darbo turėjo per akis. Vedžiojami parankinių lakstė po kaimus, neradę jaunu vyru ikaitalis émė senus tėvus, plėšikavo sodybose.

Balbieriškio ištaigų rūsiai buvo perpildyti suimtuju. Paneigusį visus kaltinimus Stasi nutarė pervežti į Prienus, kur darbavosi aukštesnio rango budeliai, tačiau tai padaryti nepavyko, nes padedamas draugų, buvusių laisvėje, Stasys paspruko.

Dar prieš suėmimą Stasys žinojo, kad Mardosų kaime Lietuvos kariuomenės majoras Sergijus Staniškis (paskutinis slapyvardis Litas) kartu su Lietuvos kariuomenės puskarininkiu Juozu Petrašku organizuoja ginkluotą pasipriešinimą. Stasys Marčiulynas vienas iš pirmųjų išstojo į partizanų gretas. 1945 metais buvo Tauro apygardos Geležinio Vilko rinktinės štabo narys. Tada net pagalvoti negalėjo, kad po penkerių metų bus užmigdytas ir buvusio patikimo ryšininko, tapusio NKVD agentu, atiduotas į čekistų rankas. Nieko neišdaives ir nesutikęs bendradarbiauti bei tapti smogiku, 1949 metų gruodžio 26 dieną Stasys Marčiulynas buvo sušaudytas.

Antras Marčiulynų sūnus Bronius anksti vedė. Draugų padedamas Kauno pakraštyje Kalkinės gyvenvietėje išlentu susikalė lūšnele, gavo darbą baldų kombinate. Tokiu būdu dingo iš Balbieriškio bolševikų akiračio.

Trečia sūnų Vincas už paramą partizanams Pabaltijo kariinis tribunolas nuteisė dešimčiai metų lagerio. Po Stalino mirties išleistas anksčiau, nes buvo nuteistas būdamas 17 metų. Grįžo 1954 metais netekęs sveikatos, o sulaukęs vos keturių dešimties iškeliavo į Amžinybę.

Balbieriškio stribai, išiti-kinę, kad Stasys Marčiulynas partizanauja, tapo nuolatiniai „svečiai“ Ringėnų kaimo. „Banditų“ ieškojo kluonuose, pirtyse, ardė grindis, atidarinėjo stalčius, iš kurių dingdavo vertingesni daiktai. Plėšikavimai vienkiemiuose tuo metu buvo pagrindinis stribų užsiemimas.

1946 metais Marčiulynų šeima, sužinojusi, kad yra įtraukta į tremiamujų sąrašus, paliko vienkiemį ir glaudėsi, kur įmanydami – pasgimines, dirbo už maistą pas ūkininkus ir kitur. Vyriausioji duktė Monika buvo pagrindine Dainavos ir Tauro apygardų partizanų ryšininkė iki 1952 metų rugpjūčio, kai ją kartu su besislapstančiomis ryšininkėmis Antanina Kurtinyte ir Regina Jančiauskaitė į Prienu šilą pakvietė Pietų Lietuvos srities partizanų vadas Sergijus Staniškis-Litas. Tuomet Geležinio Vilko rinktinės Dešinio tėvonijoje buvo likę tik du partizanai.

Litas pasiūlé merginoms stoti į partizanų gretas. Joms sutikus, čia pat buvo prisaikintos ir gavo slapyvardžius: Monika – Nykštuko, Regina –

Pempės, Antanina – Liepos. Priesaiką priimant dalyvavo Dainavos apygardos Dzūkų rinktinės partizanų vadas Vytautas Tarnaitis-Aidas ir jo brolis Jurgis Stanaitis-Trimitas, Dainavos apygardos Dzūkų rinktinės Kęstučio tėvonijos partizanas.

Merginoms Litas paskyrė užduotį surasti agentus – smogikus Alfonsą Uką „Patrioną“ ir jo pusbrolių Evaltą Gasnerį „Kaizerį“. Jie, kaip partizanai, buvo infiltruoti į Tauro apygardos Geležinio Vilko rinktinės partizanų grupę, kurią 1952 metų anksty birželio 24-osios ryta sunai-kino – miegančius partizanus sušaudė. Žuvo Vitas Menkevičius-Spyglis, Vincas Bražinskas-Smauglys, Pranas Kižys-Vilius, Kostas Marčiulaitis-Slampa, Albinas Banilauskas-Klajūnas, Vinčas Navikas-Dėdė ir Antanas Šalčius-Švedas. Pietų Lietuvos partizanų štabas agentus smogikus nuteisė mirties bausme.

Kai merginos nustatė agentų A. Uko ir E. Gasnerio slapstymosi vietą, Sergijus Staniškis-Litas mirties nuosprendžiems pavedė išvykdyti Vytautui Stanaičiui-Aidui ir Jurgui Stanaičiui-Trimitu. 1952 metų spalio 9 dieną Aidas, Trimitas ir Monika Marčiulynaitė-Nykštukas Plutiškių kaime Šilavoto valsčiuje aptiko abu agentus A. Uko sodyboje. Moniką Nykštuką palikę toliau nuo vienkiemio, partizanai émési vykdymu užduotį: Aidas iš automato per langą nušovė Alfonsą Uką, Trimitas vokišku šau-tuvu sužeidė Gasnerį į ranką. Šautuvo kulka padegė namą.

A. Uko žmona Aldona – agentė „Kazlauskas“ enkavedistų nurodymu, apie ypatingus atvejus turėjo duoti žinią Prienu čekistams raudonų raketų šūviais. Ji taip ir padarė. Po valandos vienkiemje šeimininkavo kareiviai su stribais. Partizanai spėjo pasitraukti.

Neilgai sekėsi partizanams. Trimitas – Jurgis Stanaitis 1952 metų spalio 21 dieną sunkiai sužeistas ir paimitas gyvas netrukus mirė. Aidas – Vytautas Stanaitis žuvo 1952 metų gruodžio 12 dieną. Liepą – Antaniną Kurtinytę areštavo 1952 metų lapkričio 7 dieną. Pempę – Reginą Jančiauskaitę ir Nykštuką – Moniką Marčiulynaitė-Nykštuką sakė 1953 metų kovo 17 dieną.

Surinko ir besislapstančią Stasio Marčiulyno šeimą. Kartu su tévu į Kazachstaną ištremė sūnų Alfonsą bei dukteris Oną, Bronę ir Genovaitę. Motinos, besislapstančios ir globojančios jauniųjų sūnų Vladą, nesuradė.

Iš tremties Stasys Marčiulynas su vaikais grįžo 1956 metais. Tėviškė sugriauta, ir vėlkiekviens kaip išmanydamas ieškojo prieglobo.

Netrukus tėvą užmušė neblavus vairuotojas. Sūnus Alfonas susirgo tuberkulioze ir mirė nesulaukės né keturių dešimties. Motina besislapsydamas dingo be žinios, nežinina, kur palaidota.

Moniką 1953 metų pabaigoje Pabaltijo kariinis tribunolas nuteisė 25 metams lagerio, 5 metams tremties ir 5 metams atémė pilietines teises. I Lietuvą jis sugrįžo 1960 metais. Prisiglaudė pas seserį Genovaitę Kaune.

Su buvusia partizane Monika Marčiulynaitė-Nykštuką susipažinė 1961 metais, kai po 14 metų sugrįžau į Kauną. Tais pačiais metais sukūrėme šeimą. 1964 metais Vilijampolėje įsigijome dviejų kambarių butą. Auginome du vaikus: dukterį Nijolę ir sūnų Raimundą. Kaip ir kiti mūsų bendražygiai patyrēme diskriminaciją, ji neaplenkė ir mūsų vaikų, kurie mokėsi 24-oje vidurinėje mokykloje. Mokėsi labai gerai, bet vieninteliai nestojo į komjaunimą, todėl norėta jų atsikratyti – baigusius 8 klasės išgrūsti į profesinę mokyklą. Dažnai buvau šaukiamas aiškintis ir man vis primindavo mano ir žmonos praeitį. Dėl to net kreipiaus į Požėlos rajono Švietimo skyrių. Kai vaikai baigė vidurinę mokyklą, vėlgi dėl nelemtos komjaunimo jų nepriėmė į aukštąsias mokyklas studijuoti dieniniuose skyriuose.

Duktė baigė Vilniaus universiteto Kauno vakarinio skyriaus Ekonomikos fakultetą, sūnus mokėsi Stepo Žukos taikomosios dailės technikume. Jau bebaigiantis studijas buvo iškiestas į karinį komisariatą ir tuometinio Kauno komjaunimo sekretoriaus Vasilius Popovo reikalavimu paimtas į kariuomenę. Nesvarbu, kad iki diplomo gynimo buvo likęs mėnuo, juk mūsų sūnus nepriklausė „šlovingoms“ komjaunimo gretoms. Pasiekiai ir Požėlos rajono karinį komisarą, bandžiau aiškinti, kad pažeidžia SSRS Konstitucija, kad privalo leisti pabaigtis studijas. Komisaras man pritarė, bet pasakė, kad neteks pulkininko antpečių, jei nevykdys funkcionierių reikalavimų. Technikumą sūnus baigė atitarnavęs nustatyta laiką kariuomenėje.

Skaudi nelaimė mūsų šeimai išstiko 1983 metais, kai neilgai sirgusi rugpjūčio 6 dieną mirė mano žmona, buvusi partizanė Monika Marčiulynaitė-Kaziulionienė. Sveikata prarado besislapstydamas, patirdama bolševikinio lagerio šaltį, badą, pažeminimą, nepriteklių.

Kario savanorio statusas Monikai Kaziulionienei pri-

pažintas 2003 metų balandį. Stasio Marčiulyno šeimos indėlis dėl Lietuvos nepriklausomybės neįkainojamas. Vytautas KAZIULIONIS

Vilniuje paminėtas Ukrainos Holodomoro 80-metis

Lapkričio 21–23 dieną Vilniuje įvyko 1932–1933 metų Holodomoro Ukrainoje aukų atminimui skirti renginiai. Sovietų režimo dirbtinai sukeltas badas arba Holodomoras Ukrainoje prasidėjo 1932 metų balandį ir truko iki 1933 metų lapkričio, tad šiemet minimas šios tragedijos 80-metis. Net 47 pasaulio šalių sostinėse vyko Holodomoro, vieno siaubingiausių komunizmo nusikaltimų žmonijai, minėjimo renginiai. Vilniuje ta proga buvo atidaryta paroda „1932–1933 metų Holodomoras Ukrainoje – Ukrainos tautos genocidas“, kurią parengė nacionalinis muziejus Kijeve „Ukrainos Holodomoro aukų atminimo memorialas“. 22 stenduose eksponuojamos 20 amžiaus 4-ojo dešimtmečio nuotraukos, archyviniai dokumentai, liudininkų prisiminimai ir net surogatinių patiekalų, kuriuos valgydami žmonės bandė išgyventi, receptai. I parodos atidarymą, įvykusį lapkričio 21 dieną Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro Tuskulėnų rimties parko memorialiniame komplekse, susirinko nemazai žmonių: ukrainiečių bendruomenės narių, buvusių politinių kalinių ir tremtiniių, visuomenės veikėjų, politikų, Seimo narių. Renginį vedė Lietuvos ukrainiečių bendrijos atstovas Vasilis Kapkaunas, kuris supažindino susirinkusiuosius su Holodomoro priežastimis, eiga ir tragiskomis pasekmėmis – visuotinio bado metu įvairiai skaičiavimais žuvo 7–10 milijonų žmonių. Ukrainos ambasadöras Valerijus Žovtenka sakė nežinąs kito tokio atvejo istorijoje, kai masinio žmonių naikinimo įrankiu buvo pasirinktas badas. Jo kvietimu Holodomoro aukų atminimas buvo pagerbtas tylos minute. Seimo Pasipriešinimo okupaciniams režimams dalyvių ir nuo okupacijų nukenčiusių asmenų teisių ir reikalų komisijos pirmininkas Vytautas Saulis sakė besidžiuojas, kad buvo tarp tų Lietuvos Respublikos Seimo narių, kurie 2005 metais pripažino, kad 1932–1933 metais Stalino režimas vykdė saimoningą, kruopščiai suplanuotą ukrainiečių tautos genocidą.

(keliamo į 8 psl.)

Draugystė tėsiasi

Prieš metus į LPKTS Šiaulių filialo būstinę atvyko studentė Alija iš Kazachstano, studijuojanti istoriją. Merginos tikslas buvo susipažinti su Lietuvos tremtiniais, kalėjusiais ar buvusiais ištremtais iš Kazachijos Respubliką. Pa-

jas. Papasakoti, ką teko iškenteti, išgyventi atvyko Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sajungos ir bendrijos atstovai. Svečiams buvo įdomu išgirsti autentiškus buvusių tremtinių pasakojimus apie išgyventas kančias, apie jų akis žiūrintį ba-

Šiaulių buvę politiniai kaliniai ir tremtiniai su svečiais iš Kazachstano

Eduardo Manovo nuotr.

žintis ir pokalbiai, pasidalijimai liūdnais prisiminimais buvo labai nuoširdūs. Alija žadėjo gržtusi namo papasakoti savo tautiečiams apie Lietuvos kankinius, apie lie-tuvė meilę savo Tėvynėi. Ir papasakojo...

Siemėt lapkričio 18 dieną į mūsų būstinę atvyko 17 kazachų tautybės žmonių – tai įvairių Kazachstano aukštuojų ir vidurinių mokyklų istorijos dėstytojai ir mokytojai. Susitikimą organizavo ŠPU dėstyto-

dą, apie begalinį norą duonos, tos šventos duonos nors vieną kašnelį. Tai išgirdusios viešnios slapta net ašarą nubraukė. Savo išgyvenimais pasidalijo LPKTB Šiaulių skyriaus pirmininkė E. Bagdonienė, buvusi politinė kalinė M. Rimkienė, A. Šapoka, K. Arlingevičius, J. Steponaitis, M. Juozapaitytė, O. Čepienė, V. Jokubauskienė, E. Manovas ir kiti bendrijos ir sajungos nariai.

Bendravimas prie kavos puodelio užsitiesė gerą pus-

dienį. Buvo malonu jausti svečių susidomėjimą mūsų likimu, išverme, begaline meile savo kraštui, Tėvynei.

Ir pamastai: iš taip toli atvyksta „kiti“, kad išgirstu gyvą žodį, kad pamatyti tikrą tremtinį... O kur šyra mūsų studentai, dėstytojai?

Valerija JOKUBAUSKIENĖ

Užjaučiamė

Nuoširdžiai užjaučiamė LPKTS Kauno filialo valdybos narę Reginą Kazlauskienę, mirus mylimai

Mamytei,
buvusiai Krasnojarsko kr. Mansko r. tremtinei.

LPKTS Kauno filialas

Nuoširdžiai užjaučiamė 1949 m. Irkutsko sr. Taišeto r. buvusių tremtinę Aldoną Pratapaitę-Bunikię dėl vyro

Jono Bunikio
mirties.

LPKTS Jurbarko filialas

Tuskulėnų rimties parko memorialinio komplekso konferencijų salėje (Žirmūnų g. 1F, Vilnius) bus pristatomos 2013 m. ekspedicijos po tremties ir kalinimo vietas:

gruodžio 4 d. 16 val. – bendrijos „Lemtis“ ekspedicija į Rusijos Federacijos Krasnojarsko kr., Irkutsko sr. ir jungtinė ekspedicija su Mažeikių r. Židikų Marijos Pečkauskaitės vidurine mokykla į Permęs kr.;

gruodžio 11 d. 16 val. – ekspedicija Papšių ir Biliūšių tremties pėdsakais į Rusijos Federacijos Irkutsko sr., Krasnojarsko kr. ir Buriatijos Respubliką.

Gruodžio 6 d. (penktadienį) 16 val. Molėtų savivaldybės salėje kviečiamas LPKTS Molėtų filialo visuotinis susirinkimas. Kviečiame gausiai dalyvauti. Turime aptarti skubius dabarties ir ateities klausimus.

Informacija tel. 8 610 92 576.

ILSEKITES RAMYBĘ

Algimantas Senkus

1935–2013

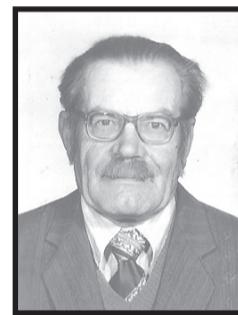
Gimė Vilkaviškio r. Slabinų k. ūkininkų šeimoje, augo su seserimi Vida. 1951 m. šeima ištremta į Krasnojarsko kr. Beriozovkos r. Tėvas buvo įkalintas. Tremtyje Algimantas dirbo traktorininku, kombainininku, vairuotoju. Į Lietuvą šeima grįžo 1958 m. Apsigynė Kazlų Rūdoje. Algimantas mokėsi vakarinėje mokykloje, baigė Medžio apdirbimo technologijos technikumą Kaune. 1962 m. sukūrė šeimą su buvusia tremtine. Gimė dvi dukterys ir sūnus. Algimantas daug metų dirbo miškų urėdijoje šaltkalviu, dirbtuvių vedėju. Atkūrus Nepriklausomybę, aktyviai dalyvavo patriotinėje veikloje.

Palaidotas senosiose Kazlų Rūdos kapinėse.

Kazlų Rūdos buvę politiniai kaliniai ir tremtiniai

Kazimieras Dainauskas

1937–2013

Gimė Biržų aps. Kvetkų k. 1949 m. su tėvais ištremtas į Irkutsko sr. Nukuto r. Tremtyje baigė vidurinę mokyklą. Labai mėgo rašyti, paraše daug straipsnių į vietinių laikraščių. Buriatijoje dėstė anglų kalbą. Sibire vedė likimo draugę Konstancią, gimė duktė Audronė. Po reabilitacijos grįžo į Lietuvą – Panemunio valsč. Girkonių k., dirbo Pandėlio miškų ūkyje. Vėliau persikelė gyventi į Rokiškį, dirbo draudimo agentu.

Palaidotas Obelių kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiamė dukterį, vaikaičius ir artimuosius.

LPKTS Rokiškio filialas

Gruodžio 10 d. (antradieni) maloniai kviečiame dalyvauti Lietuvos laisvės armijos įkūrėjo ir vado, brigados generolo **Kazio Veverskio 100-ųjų** gimimo metinių minėjime. **11 val.** gėlių padėjimas ant K. Veverskio kapo. **12 val.** šv. Mišios Kauno Šv. Mykolo Arkangelo (Igulos) bažnyčioje. **13 val.** minėjimas LK Kauno Igulos karininkų ramovėje.

Gruodžio 14 d. (šeštadienį) 12 val. Pakruojo kultūros centro salėje (Vienybės aikštė 1) įvyks **LPKTS Pakruojo filialo 25-mečio** paminėjimo šventė. Veiks paroda. Registracija nuo **11 val.**

Maloniai kviečiame dalyvauti.

Gruodžio 14 d. (šeštadienį) „Jaunieji Lietuvos patriotai“ rengia žiemos pėsčiųjų žygį „**Tauro apygardos partizanų takais**“. Startuoja **9 val.**, finišuoja **18 val.** Kazlų Rūdos savivaldybės Jankų pagrindinėje mokykloje (Mokyklos g. 3).

Žygyje bus dvi trasos: 25 ir 35 km. Kiekvienas žygio dalyvis, orientuodamas su žemėlapiu (1:50000), įveiks pasirinktą žygio trasą. Kiekvienas dalyvis, įveikęs trasą, gaus atminimo diplomą.

Dalyvių registracija – tik išankstinė, iki **gruodžio 11 d.** el. paštu: patriotai@yahoo.com arba telefonu **8 671 23559**. Registracijai reikalingi duomenys: komandos pavadinimas, vardas, pavardė, gimimo data, miestas, el. paštas bei telefono numeris.

Starto mokesčis apmokamas pavedimu į VŠĮ „Patriotai“ sąskaitą **LT387300010126249043** (Swedbank), nurodant mokėjimo paskirtį: pėsčiųjų žygio dalyvio mokesčis, iki gruodžio 11 d. – 10 litų, mokant vietoje – 20 litų (neatvykus į žygį pinigai nebus grąžinami).

Asmenys iki 16 metų gali dalyvauti tik su lydinčiuoju suaugusiuoju. Nepilnamečiai privalo turėti tėvų sutikimą. Už sveikatą ir kitas pasekmes žygio metu atsako patys dalyviai.

Smulkesnė informacija tel. **8 600 88 112**, el. paštu patriotai@yahoo.com arba <http://www.facebook.com/Jaunieji.Lietuvos.Patriotai>

Skelbimai

Lapkričio 30 d. (šeštadienį) 13 val. kviečiame dalyvauti LPKTS Kretingos filialo veiklos **25-mečio** minėjime „Atmintis, įveikusi užmarštį“. **12 val.** šv. Mišios Kretingos Viešpaties Apreiškimo Švč. Mergelei Marijai bažnyčioje. **13 val.** minėjimas Kretingos rajono kultūros centre (J. Pabrėžos g. 10). Koncertuos Kretingos rajono kultūros centro tremtinių chorai „Atminties versmė“, grupė „Sielos aitvarai“ pristatys literatūrinę muzikinę programą „Mano palydovas – ilgesys“. Vaišinsimės atsineštomis vaišėmis.

Lapkričio 30 d. (šeštadienį) 10 val. Anykščių muzikos mokykloje (J. Biliūno g. 21) įvyks LPKTS Anykščių filialo ataskaitinis rinkiminis susirinkimas.

Prašome aktyviai dalyvauti, turėkite nario bilietus.

Lapkričio 30 d. (šeštadienį) maloniai kviečiame dalyvauti LPKTS Varėnos filialo ir ansamblio „Viltis“ **25 metų** sukakties minėjime.

10 val. šv. Mišios Varėnos Šv. Mykolo Arkangelo bažnyčioje; **11 val.** koncertas Varėnos kultūros centre.

Lapkričio 30 d. (šeštadienį) 13 val. Alytaus miesto teatro mažojoje salėje (Rotušės aikštė 2) LPKTS Alytaus filialo nariams ir visiems pagyvenusiems žmonėms organizuojama popietė „**Sveikai gyventi!**“. Pabendrausime su gydytojais, koncertuos chorai „Atmintis“, literatų klubo „Tėkmė“ skaitovai ir kiti kolektyvai. Vyks Matildos Zavackienės knygos „Skambančios rasos“ pristatymas.

Maloniai kviečiame aktyviai dalyvauti.

Pasiteirauti tel. **8 694 07641**.

ISSN 2029-509X

Leidėjas LPKTS

Tremtinys

LPKTS puslapis internte: <http://www.lpkts.lt>

Įmonės kodas 3000 32645. Ats./sąsk. Nr.LT18 70440600 0425 8365, AB „SEB“ bankas.

Redaktorė

Jolita Navickienė

Redakcija:

Dalia Maciukevičienė,

Vesta Milerienė,

Rasa Duobaitė-Bumbuliene

Mūsų adresas: Laisvės al. 39,

LT-44309, Kaunas, tel. (8 37)

323 204, faksas (8 37) 323 214.

Indeksas 0117.

El. paštas:

tremtinys@zebra.lt

Projektą „Lietuvos Laisvės kovų, tremties ir tautos

netekėjų atspindžiai“ remia

„Spausdino spaustuvė UAB

„Rinkos aikštė“, Josvainių g. 41,

Kėdainiai

Ofsetinė spauda 2 sp. lankai.

SPAUDOS,

RADIO IR

TELEVIZIJOS

RĒMIMO

FONDAS

Kaina 2 Lt

Tiražas 2630. Užs. Nr.

